

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Nonnulla Scripturæ testimonia, quæ cum arbitrij libertate pugnare
videbantur, ex dictis exponuntur. disput. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

nisi Deus det. Ex quo testimonio manifestum est, neque solam castitatem posse homines diu seruare absque speciali Dei auxilio, propter frequentes carnis tentationes, quibus infestissime oppugnantur, quas omnes absque speciali Dei auxilio non potest homo diu superare. Vnde Christus Math. 19. inquit, *Sunt eunuchi, qui se ipsos castrauerunt* (per votum scilicet castitatis) *propter regnum caelorum, qui potest capere capiat*: eò quòd difficile admodum sit, strenuèque pugilem requirat, neque omnium sit hoc donum. Quamobrem Paulus 1. ad Corinth. 7. *Volo omnes homines esse sicut me ipsum, sed unusquisque proprium donum habet à Deo, alius quidem sic, alius verò sic. Dico autem non nuptis & viduis, bonum esse illis, si sic permanserint, sicut & ego: quòd si non se continent, nubant melius est enim nubere, quàm vri.*

Illud tamen circa hanc, & præcedentem conclusionem animaduertendum est, eò minùs temporis spatium constituendum esse, in quo toto aliquis sine speciali auxilio Dei perseuerare non possit sine lethali peccato, quò tentationes & difficultates superandæ fuerint grauiiores & frequentiores, attentique cæteris circumstantiis, quæ vel ex parte hominis, vel ex parte ipsarum tentationũ ac difficultatum pugnam difficiliorẽ, vel minùs difficilẽ reddat.

Quarta conclusio. Homo in statu naturæ corruptæ extra gratiam gratum facientem, æque totam legem naturalem, quæ sub culpa lethali obligat, neque partem, quæ notabilem continet difficultatem, potest diu seruare absque speciali auxilio Dei, atque ad eò nec potest dilectione naturali efficaciter diligere Deum super omnia absque speciali ipsius auxilio. Hæc ex duabus præcedentibus est manifesta. Si namque in gratia gratum faciente constitutus non potest illa præstare absque speciali auxilio Dei, multò minùs poterit sine gratia, quæ ad legem naturalem seruandam adiuuat.

DISPUTATIO XVIII.

Nonnulla Scripturæ testimonia, quæ cum arbitrij libertate pugnare videbantur, ex dictis exponuntur.

Arbitrij libertas à Lutheri calumniis vadicatur.

EX dictis duabus disputationibus præcedentibus facilis est expositio quorundam locorum scripturæ, quæ à Lutheranis contra arbitrij libertatem obijciuntur. In primis illorum verborum Proverbio, 16. *Cor hominis disponit viam suam, sed Domini est dirigere gressus eius.* Constitutus namque in gratia potest per suum liberum arbitrium absque alio speciali auxilio gratiæ secum statuere, vel in obseruatione præceptorum diuinorum perpetuò permanere, Deumque numquã lethaliter offendere, vel castitatem seruare, aliquidve aliud difficile per longum tempus efficere, (quod sanè confirmat, quæ disputatione 14. dicta sunt) at sine quotidiano speciali auxilio, quo Deus illi assistat, variisque modis eum iuuant, præstare, ad finemque viæ quam sibi constituit peruenire, vt ex conclusionibus præcedentibus disputationibus propositis est manifestum. Vnde inquit Propheta Psal. 16. *Perfice gressus meos in semitis tuis, vt non moueantur vestigia mea.* Et Psal. 118. *Tu mandasti mandata tua custodiri nimis, Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendâ iustificationes tuas: tunc non confundar, cum perspexero in omnibus mandatis tuis, vt pote in nullo comprehens me maiestatem tuam offendisse, multique aliis verbis eiusmodi diuinum auxilium implorat. Testimonium ergo illud Proverb. 16. non*

A euertit, sed confirmat libertatem arbitrij nostri, quam prioribus verbis satis apertè inuicit: maxime eum gressus, quos Domini est per auxilium suum dirigere, non sint gressus Dei, sed nostri per liberum nostrum arbitrium ab ipso Deo adiutum.

Illud verò Hieremiæ 10. *Scio Domine quia non est hominis via eius, neque viri est vt ambulet & dirigat gressus suos.* quo Lutherus contendit arbitrij libertatem de medio esse sublatam, longè diuersam habet interpretationem. In persona enim Iudaici populi, qui gratia spoliatus in peccatis iacebat, postulat sibi propheta conuersionem ipsius, quam sine Dei auxilio constitetur fieri non posse. Vnde ait: *Scio Domine, quia non est hominis via eius* (vt scilicet solus eam aggreduatur, atque incipiat) *neque viri est vt ambulet* (solum videlicet) *& dirigat per eam gressus suos.* Deinde subiungit: *Corripe me Domine* (vt scilicet timore tuo concussus ad te conuertatur) *verum tamen in iudicio, & non in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me.* Non ergo testimonio illo euertitur libertas arbitrij, sed solum proficitur eo loco Hieremiæ, ad conuersionem impij, & vt per viam iustitiæ incedat, necessarium esse auxilium diuinum. Quin potius eo ipso quòd via dicitur hominis, vt ambulet & dirigat gressus suos, innuitur cooperatio hominis per suum liberum arbitrium cum auxilio diuino coniunctam. Vnde Augustinus, aut quiuis alius eius operis autor, in libro scilicet paradisi, c. 10. *Ipsè nobis facit operam, non tamen omnino sine nobis, cooperatores quidem Dei sumus, sicut dicit Apostolus: Vult siquidem Deus, vt eum oremus, & vt ei adueniamus & prestolati ad opem, aperiamus sinum voluntatis nostræ, & sic consentiamus.* Et in illud Psal. 78. *Adiuua nos Deus saluator noster.* Ait Aug. *Cum adiuuari nos vult, neque ingratus est gratiæ, neque tollit liberũ arbitrium. Qui enim adiuuatur, etiam per se ipsum aliquid agit.* Et tract. 4. in epist. D Ioannis ait, *Si dicit adiutor meus esto, aliquid agit. Nam si nihil agit, quomodo ille adiuuat? Idem docet de verbis Apostoli serm. 13. de perfectione iustitiæ contra Cælestium.*

Illud aliud testimonium Proverbiorum 16. *Homini est animam præparare, & Domini gubernare linguam,* cui Lutherus etiam innititur, eandem habet cum primo testimonio explicato interpretationem. *Cum enim qui verbo non offendit, hic* (vt Iacobus cap. 3. ait) *perfectus sit vir, difficilimumque sit per longum tempus verbo non offendere, vt ibidem Iacobus docet, vtique non minùs auxilium peculiare Dei, imò maius requiritur ad diu vitandas offensiones omnes quæ in verbis consistunt quàm ad diu abstinendum ab omni culpa lethali: plurimos enim iustos videre licet, quos per multos annos, imò etiam per totum vitæ spatium, nullius peccati lethalis conscientia stimulat, vix tamen vnum reperies, qui verbo non offendant contritionemque proprij spiritus ex lingue immoderantia non experiatur. Sensus ergo illorum verborum est, hominis est per suum liberum arbitrium animam præparare ad moderandam linguam, secum statuendo nihil inordinatum profertre: at Domini esse ita suo auxilio eam gubernare, vt per longum tempus nihil inordinatum in sermone reperitur, quasi illud sit supra facultatem liberi arbitrij, si secundum se spectetur, vt habet tertia conclusio disputatione præcedente proposita. Testimonium ergo illud multò aptius est ad libertatem arbitrij comprobandam, quàm ad eam impugnandam, vt de primo testimonio dictum est.*

* *

DISP.